

Oppstart reiselivsstrategi

- Aktualisering
- Gjennomført forprosjekt - læring
- Handlingsplan hovedprosjekt
- Del 2 - Berekraftssertifisering av Hardanger

Aktualisering: Kvifor Hardanger treng ein felles regional reiselivsstrategi

Betydelig vekst i reiselivet:

Hardanger opplevde ein rekordvekst på 8-10 % i 2024 og er den regionen på Vestlandet med sterkast vekst. Auka turisttrafikk krev ein koordinert strategi for berekraftig utvikling og forvaltning.

Infrastrukturpress: Overbelastning av vegar, parkeringsplassar og andre fasilitetar, særleg i høgsesongen.

Sosiale utfordringar: Auka levekostnader for lokalbefolkninga, endringar i lokalsamfunnet sin karakter og potensielle konflikhtar mellom turistar og fastbuande.

Miljøskadar: Feks slitasje på besøksmål, forsøpling og degradering av destinasjonen.

Aukande internasjonal etterspurnad etter berekraftige destinasjonar:

Hardanger kan posisjonere seg som ei leiande berekraftig destinasjon for kvalitetsmedvitne besøkande.

Aktualisering: Kvifor Hardanger treng ein felles regional reiselivsstrategi

Naturattraksjonane er kritiske suksessfaktorar for reiselivet i Hardanger.

Dette er hovudgrunnen til at turistar vel Hardanger-regionen som destinasjon, både no og i framtida. Ukontrollert turisme kan føre til øydelagd natur, unødige slitasje og auka miljøpåverknad.

Heilskapleg besøksforvaltning er nødvendig.

Med auka turisttrafikk følgjer utfordringar knytt til infrastruktur, miljø og lokalsamfunn. Det er behov for ein felles strategi som balanserer naturvern, kulturarv og behova til lokalbefolkninga.

Ruster seg for kraftig vekst. Vil ha bukt med «villdriftingen»

Markedsundersøkelse

Gjennomført for Visit Voss & Visit Hardangerfjord
Oktober 2021

Hardanger Merkevare

Suksesskriterier for vinterturisme uten ski

En kartlegging innenfor forprosjektet «Innovasjon
og konseptutvikling for Hardanger og Voss».

Dato: 4. desember 2021
Navn: Ingrid Solberg Sætre & Sarah Peters
Sted: Hemsedal
Versjon: Nr. 1

Forsidebilde: Paul Sigve Amundsen-Hardanger Fjordtun

Hardanger – ein destinasjon med lange tradisjonar innan reiseliv og stor utvikling med Noregs mest kjende ikon.

Strategi vil være eit verktoy og kunnskapsgrunnlag for vidare utvikling.

Etablerer faste måleparametrar - suksessfaktorer:

Sysselsetting

Tilflytting

Verdiskaping

Berekraftsindikatorar

Målsettingar: Lokal sysselsetting og verdiskaping, berekraftig turisme og levande lokalsamfunn heile året.

RAPPORT FRA FORSTUDIE / FASE 1

REISELIVS- STRATEGI FOR HARDANGER

Juni 2022 - Utarbeidet av Mimir as
v/ Torill Olsson og Sarah Peters.

Foto: Heidi Kvamsdal

 Hardangerfjord

MIMIR

Forprosjekt regional reiselivsstrategi: Hovudaktivitetar i prosessen

Fem digitale rundebord med totalt rundt 30 deltakarar:

2 rundebord med næringsaktørar.

1 med turistkontora.

1 med ordførarar og administrasjon i Hardangerrådet.

1 med einingsleiarar i kommunen (næring, landbruk, kultur).

Tre styringsgruppemøte:

Styringsgruppa hadde 10 deltakarar + dagleg leiar i Hardangerrådet, dagleg leiar og styreleiar i Visit Hardangerfjord.

Totalt 13 personar involverte, med representasjon frå reiselivsnæringa og kommunane.

Nullpunktsanalyse/resultatmåling av reiselivet: Menon Economics 2022.

Presentasjonar og workshop:

Interaktiv workshop på Hardingtinget i februar 2022.

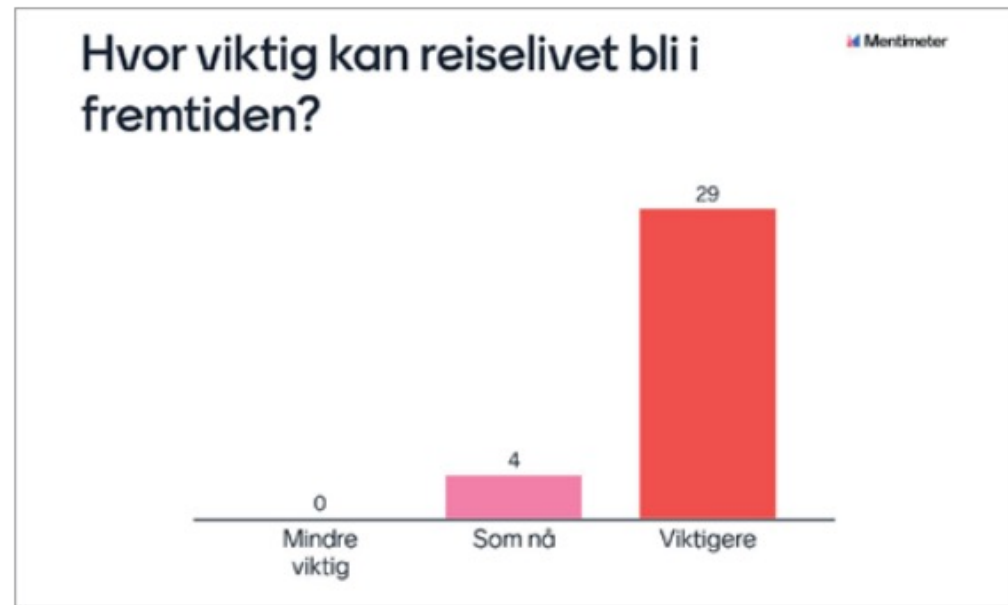
Presentasjon på Hardangerkonferansen hausten 2022.

Funn i forprosjektet

Sentrale tema i innspillsmøtene:

- Samferdsel og infrastruktur
- Besøksforvaltning
- Markedsutvikling
- Produktutvikling
- Rekruttering, kompetanse og opplæring

Hovedfunn: mer helårig trafikk avgjørende for bedriftenes lønnsomhet og evne til å bygge helårige arbeidsplasser og innfri lokalpolitiske mål.

Flaskehals: tilgang på kompetanse/arbeidskraft, tilgjengelighet, eksisterende sesongstruktur.

Viktige funn frå forprosjektet

Forløse potensial:

- Balansere mellom region og kommunalt nivå
- Markedsbasert, men tilpasset lokalsamfunnene
- Ambisiøs: Gi Hardanger en posisjon som ledende reisemål i Norge

Rammeverk for felles utvikling:

- Helhetlig perspektiv – inkluderer alle parter.
- Bidra til at bedrifter og reisemål vinner på sine respektive konkurransearenaer

Ivareta forventninger til god forvaltning og destinasjonsledelse. Viktige premisser i:

- Innovasjon Norges merkeordning «Bærekraftige reisemål»
- Vestland fylkeskommunes besøksforvaltningsprosjekt (hovedprosjekt starter høst 2022)
- NOU om reisemålsutvikling og besøksforvaltning i norske kommuner, ledet av Trine Skei Grande. Overleveres høst 2022

Handlingsplan

Q2 2025: Oppstart, definere prosjektet, synfaring, "kick-off" med workshop, etablere styringsgruppe

Q3 2025: Arbeidsmøter med styrings- og referansegrupper, informasjonsinnhenting

Q4 2025: Oppstart berekraftssertifisering

Q1-Q2 2026: Informasjonsinnhenting, analysearbeid

Q2-Q3 2026: Samanstilling og implementering av strategien

Vidare: Videreføring, tilpasning og utvikling av strategien

Sjølve prosessen er viktig - mange tema må modnast og jobbast med undervegs.

Organisering og forankring i kommunane

- Kommunane skal ha ei aktiv rolle i gjennomføringa
- Teknisk avdeling, nærings- og planavdelingar må involverast
- Referansegrupper med næringsliv og offentleg sektor
- Samarbeid med Hardangerrådet for koordinering
- Fast stilling for å drive prosjektet og sikre oppfølging
- Langsiktig plan for drift og finansiering av destinasjonsleiing

- Ved berekraftsertifisering må vi ha 1 kontaktperson inn i kvar kommune som kan bistå med kunnskapsinnhenting

Oppsummert

- Utvikle ein felles regional reiselivsstrategi for Hardanger
- Bygge eit berekraftig og lønnsamt reiseliv
- Styrkje Hardanger som Noregs sterkaste reiselivsmerkevare
- Skape heilårsarbeidsplassar og auke lokal verdiskaping
- Sikre ein strategisk plan for besøksforvaltning og berekraft
- Etablere ei reisemålsleiing som høver for Hardanger
- Oppnå sertifisering som berekraftig reisemål

Kva skal vi oppnå?

- Eit styringsdokument for reiselivsnæringa og Hardanger-kommunane som samkøyrer regionen mot eit berekraftig reiseliv på lang sikt.
- Sterk lokal forankring hos kommune, næringsliv og lokalsamfunn.
- Tilgjengeleg informasjon både undervegs og etter strategiprosess.
- Sertifisering av Hardanger som berekraftig reisemål.
- Gjennom strategi og berekraftsertifisering skal vi få styrka samhandling mellom kommunane og det private næringsliv.
- Strategi skal leggje grunnlaget for ei tilpassa og effektiv reisemålsleiing for Hardanger.
- Sikre god besøksforvaltning i regionen – på linje med Fylkeskommunen.
- Strategisk tilnærming til kanalisering av gjester (ulike soner).
- Mål om å sikre vidare oppfølging og kontinuerleg arbeid med strategi og berekraftsarbeid – hvordan?

Planlagte aktiviteter

Heiltidsstilling, strategiarbeid:

- Kople offentleg, privat og innbyggjar.
- Kontaktperson for kommunane, næring og innbyggjarar – sikre god kommunikasjon
- Leie informasjonsinnhenting / sikre lokalt kunnskapsgrunnlag
- Samkøyring til arbeidet med sertifisering av Hardanger som berekraftig reisemål.
- Rapportering og implementering av strategi i kommunar/avdelingar/reiseliv.
- Sikre naudsynt ressursar avsett i Plan-avdelingane. Korleis vil kommunane implementere felles reiselivsstrategi?
- Vurdere fast stilling gjeve finansiering, oppfølging, re-sertifisering, kontakt offentleg/privat/besøksforvaltning på tvers av Hardanger-kommunane.

Eksterne analyse

- Oppdatert verdiskaping, Hardanger-regionen og per kommune.
- Merkevaremåling Noreg / utland.
- Statistikk besøkande, per kundegruppe, nasjonalitet, buform, segment. Sesongvariasjon per kommune.
- SWOT reiselivet i Hardanger – kort / lang.
- Vurdere nullpunktsanalyse anno 2024 eller vidareføre frå 2019?
- Utsleppsdiagram per segment.
- Berekraftsmål for regionen.
- Innbyggjarundersøking (krav i berekraftsertifisering).
- Gjesteundersøking (krav i berekraftsertifisering).

BÆREKRAFTIG REISELIV

Innovasjon Norge jobber for at reiselivet i Norge skal bli mer bærekraftig. Derfor retter vi oppmerksomheten mot bedrifter og destinasjoner som satser grønt.

Merket for berekraftig reisemål – kvifor?

- World Travel & Tourism Council, undersøking januar 2023:
 - 69% søker aktivt etter berekraftige reisealternativ.
 - 75% ønsker å reise meir berekraftig i framtida.
 - 59% er villige til å kompensere for klimautslepp i samband med reise eller gjer det alt.
- Merkeordninga er ei stadfesting på at Hardanger arbeider systematisk med å bli meir berekraftig. Ordninga dekkjer både natur, kultur, miljø, lokalsamfunn og økonomi. Den er eit kvalitetsstempel som blir stadig viktigare òg i marknaden.
- Frå fordel til premiss i framtidas reiseliv. Innovasjon Norge / Visit Norway prioriterer framover berre destinasjonar som arbeider aktivt for eit berekraftig reiseliv.
- Proessen ønsker å bli samkøyrd med regional reiselivsstrategi – effektiviserer arbeidet for alle partar.
- Erfaring frå reisemål som er merkte, er også at det gir felles kunnskap og nye verktøy som forenkler samarbeidet mellom reiselivet og kommunane – besøksforvaltning.
- Hardanger snart den einaste destinasjonen i Fjord Norge-regionen som ikkje er sertifisert.

Berekraftssertifisering av Hardanger-regionen

- Oppstart berekraftssertifisering: Q4 2025
- Krav om strategi frå open prosess, og at det er etablert ei reisemålsleiing for destinasjonen.
- Kostnad estimert basert på Sogn-modellen – må avklarast nærare. Omfattande skala med 5 (4) kommunar. Innovasjon Norge, fylke og kommunane vert engasjerte. Innovasjon Norge minimum 50%.
- Erfaring frå andre destinasjonar: ...
- Vidare drift: Implementering av strategi, revisjon og utvikling. Kva skal til.
- Permanent drift: Destinasjonsleiing, overvåking av målsetjingar, re-sertifisering. Modellar for implementering i næringa ned på bedriftsnivå.
- Finansiering av drift: Offentleg-privat samarbeid for robust modell.